

Nr 109

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar angående anslag för budgetåret 1959/60 till inrättande av en biblioteksdepå samt till byggnadsarbeten vid universitetet i Uppsala jämte i sistnämnda ämne väckta motioner.

(2:a avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under kapitalbudgeten (bilaga 29, punkt 2, s. 2 och 3, av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 3 januari 1959) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Nybyggnad för biblioteksdepå för budgetåret 1959/60 beräkna ett investeringsanslag av 800 000 kronor.

Vidare har Kungl. Maj:t (punkt 4, s. 4—10 i förutnämnda bilaga) föreslagit riksdagen att till Byggnadsarbeten vid universitetet i Uppsala för budgetåret 1959/60 anvisa ett investeringsanslag av 2 915 000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i propositionen nr 111, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 13 mars 1959, föreslagit riksdagen att till Nybyggnad för biblioteksdepå för budgetåret 1959/60 under statens allmänna fastighetsfond anvisa ett investeringsanslag av 800 000 kronor.

1:o) **Nybyggnad för biblioteksdepå.** Kungl. Maj:t har i propositionen nr 111 angående inrättande av en biblioteksdepå föreslagit riksdagen att dels godkänna vad departementschefen förorddat om inrättande av en biblioteksdepå, dels ock till Nybyggnad för biblioteksdepå för budgetåret 1959/60 under statens allmänna fastighetsfond anvisa ett investeringsanslag av 800 000 kronor.

Av statsrådsprotokollet inhämtas i huvudsak följande.

Den 10 november 1954 beslöto delegerade för riksdagens verk att för verkställande av utredning rörande riksdagsbibliotekets uppgifter och ställning inom det statliga biblioteksväsendet tillsätta en *kommitté*, bestående av landshövdingen Gustaf V. Nilsson, ordförande, samt landshövdingen Elis Håstad, generaldirektören Gösta Renlund, riksgäldsdirektören Sten Widlund och riksbibliotekarien Uno Willers.

Efter slutfört utredningsarbete avgav kommittén sitt betänkande den 17 oktober 1956.

I betänkandet framhöll kommittén bland annat, att anordnande av en biblioteksdepå borde kunna vara en lämplig lösning av utrymmesfrågan för riksdagsbiblioteket och vissa andra bibliotek, samt föreslog inrättande av en dylik depå.

Innebörden av kommitténs förslag kan sammanfattas sålunda.

Endast sällan efterfrågade verk borde — i den mån de icke kunde utgällas — överföras till en utom Stockholm förlagd depå. Den antydda ordningen syntes inte behöva medföra nämnvärt men för riksdagsbibliotekets kundkrets. Enligt en av Stockholmsbibliotekens samarbetsnämnd år 1955 verkställd undersökning hade nio av de till nämnden anslutna statliga biblioteken anmält ett positivt intresse för att delta i projektet. En gemensam depåbyggnad skulle enligt kommittén medföra betydande ekonomiska fördelar. I byggnaden borde beredas plats för cirka 18 000 hyllmeter. Lokalen borde komma till utförande norr om Stockholm, detta dels för att undvika trafikstockningarna vid Stockholms södra infarter och Slussen, dels för att kungl. bibliotekets tidningsdepå skulle kunna i viss utsträckning betjäna även Uppsala universitetsbibliotek, vars ledning anmält sitt intresse för projektet. Lokalen borde vara belägen på en ur skyddssynpunkt lämplig plats, alltså icke centralt i tätort, icke direkt vid järnvägslinje, men dock i grannskapet av järnvägsstation och i omedelbar anslutning till goda kommunikationer. Tomtmarken borde disponeras i den utsträckning att byggnaden senare skulle kunna successivt utbyggas; hänsyn därtill borde även tagas vid byggnadsritningarnas utformning. Lokalen borde inrymma tjänstebostäder för två expeditionsvakter, garage för två bilar samt vidare ett forskarrum med plats för ett par besökande. Den dagliga framtagningen och bilservicen med Stockholm borde vara centralt organiserad, förslagsvis genom kungl. bibliotekets försorg.

På kommitténs anmodan hade byggnadsstyrelsen undersökt projektet med avseende på plats för utförande av en depåbyggnad, dennas utförande samt uppkommande kostnader m. m.

Enligt byggnadsstyrelsen hade för den gemensamma anläggningen lämplig tomt utsetts å staten tillhörig mark cirka 400 m öster om Rosersbergs järnvägsstation. Efter alternativa kostnadsberäkningar avseende fast respektive rörlig hyllinredning förordade styrelsen att fasta hyllor anordnades. De båda tjänstebostäderna för expeditionsvakter borde utföras som villa-byggnader. Kostnaderna enligt prisläget våren 1956 uppskattades — med reservation för eventuella merkostnader på grund av onormalt dåliga grundförhållanden — till 1,5 miljon kronor för biblioteksdepån och 0,13 miljon kronor för vaktmästarbostäderna. Om arkivdepån anslötes vid en senare tidpunkt, uppskattades kostnaden härför till 1,5 miljon kronor; uppfördes däremot hela anläggningen i ett sammanhang, beräknades kostnaden för själva depåbyggnaden understiga 3 miljoner kronor.

Mot de riktlinjer för depåprojektets genomförande, som framkommit, hade kommittén för sin del intet att erinra. Depåbyggnaden borde redovisas under byggnadsstyrelsens delfond av statens allmänna fastighetsfond varigenom byggnadsstyrelsen komme att svara för underhållet av byggnaden. Driften av depån borde anförtros åt kungl. biblioteket.

I de remissyttranden, som behandlade frågan om biblioteksdepån, tillstyrktes kommitténs förslag. —

Bankoutskottet uttalade i sitt utlåtande 1957:35 bland annat, att då depåfrågan till övervägande del berörde institutioner inom den Kungl. Maj:t underställda statsförvaltningen, torde riksdagen på sätt delegerade för riksdagens verk föreslagit i skrivelse till Kungl. Maj:t anmäla sin uppfattning i ämnet och därvid hemställa om närmare förslag i detta avseende. Utskottet fann att genom tillkomsten av en biblioteksdepå skulle riksdagsbibliotekets lokalfråga erhålla en tillfredsställande och rationell lösning. Utskottet kunde således biträda delegerades förslag härom. Utskottet förut-satte att vid den fortsatta utredningen komme att tagas under övervägande huruvida kostnadsbesparingar vore att påräkna genom användande av det s. k. compactssystemet. Utskottet underströk att frågan var av brådskande natur och att förslag i ämnet om möjligt borde föreläggas 1959 års riksdag. Utskottet framhöll därjämte angelägenheten av att styrelsen för riksdagsbiblioteket övervägde att genomföra systematiska gallringar inom biblioteket, varigenom ökat utrymme kunde vinnas.

I skrivelse den 13 december 1957, nr 392, anhöll *riksdagen* om förslag till inrättande av en biblioteksdepå med beaktande av vad som anförts i bankoutskottets utlåtande.

I enlighet med bemyndigande av Kungl. Maj:t tillkallade chefen för ecklesiastikdepartementet den 28 juli 1958 en sakkunnig för att inom departementet verkställa den ytterligare utredning av frågan om inrättande av en biblioteksdepå, som kunde erfordras med anledning av riksdagens förevarande framställning.

Med skrivelse den 5 mars 1959 har utredningsmannen avgivit en promemoria med utredning och förslag i ämnet.

Av nämnda promemoria inhämtas bland annat följande rörande den där förebragta utredningen.

Med hänsyn till den tid som förflutit sedan Stockholmsbibliotekens samarbetsnämnd framlade sin inledningsvis redovisade utredning angående behovet av en gemensam depåbyggnad för de till nämnden anslutna biblioteken har en komplettering av utredningen ansetts nödvändig. Kompletteringen har verkställts av riksbibliotekarien genom en förnyad rundfråga, som utgått till samtliga till samarbetsnämnden anslutna bibliotek. Resultatet framgår av följande sammanställning.

	Önskat antal hyllmeter	
	1955	1958
Kungl. biblioteket	6 000	6 000
Farmaceutiska inst:s bibl.	105	105
Flygledningens bibl.	—	100
Handelshögskolans bibl. (inkl. Ibero-amerikanska inst:s bibl.)	—	305
Järnvägsstyrelsens bibl.	60	60
Karolinska inst:s bibl.	—	800
Lantbruksakademiens bibl.	50	150
Musikaliska akademiens bibl.	650	650
Patentverkets bibl.	—	250
Pedagogiska bibl.	—	175

	Önskat antal hyllmeter 1955	1958
Riksdagsbibl.	1 475	3 000
Statistiska centralbyråns bibl.	100	150
Tekniska högskolans bibl.	600	600
Utrikesdepartementets bibl.	—	150
Vetenskapsakademiens bibl.	—	3 000
Veterinärhögskolans bibl.	30	60
Summa	9 070	15 555

Anm. De av riksbibliotekarien lämnade siffrorna för 1958 inrymmer en expansionsmarginal av omkring 20 procent.

För *Uppsala universitetsbibliotek* har, liksom i dess remissyttrande över kommitténs förslag, anmälts behov av utrymme för magasinering av 4 000 hyllmeter tidningar, vartill borde komma förslagsvis 50 procent accessionsutrymme. Överbibliotekarien erinrar om att genom byggnadsstyrelsens försorg utarbetade utredningsskisser för en tillbyggnad av universitetsbiblioteket nu föreligger. Å dessa har den ojämförligt största delen av det utrymme, som nu upptages av de inom biblioteket förvarade tidningarna, disponerats för ett medicinskt-naturvetenskapligt tidskriftsmagasin, läsesal m. m. En tillbyggnad kommer därför inte, understryker överbibliotekarien, att minska bibliotekets behov av utrymme i den planerade biblioteksdepån.

I sitt betänkande förutsatte kommittén, att i depån borde beredas utrymme även för andra riksdagens verk än riksdagsbiblioteket; främst skulle det för dessa verk bli fråga om utrymmen för arkivalier. En rundskrivelse till justitie- och militieombudsmansexpeditionerna, riksbanken och riksgäldskontoret angående behovet av utrymme för böcker och arkivalier i depån har givit vid handen, att behov av dylikt utrymme för närvarande endast föreligger för *riksgäldskontoret*, som anmält ett utrymmesbehov av omkring 460 hyllmeter.

Den av kommittén preliminärt föreslagna biblioteksdepåbyggnaden var (inklusive expansionsutrymme) beräknad för omkring 18 000 hyllmeter. Med hänsyn till de önskemål, som nu från olika biblioteks sida framställts om anslutning till depån, har utredningsmannen ansett att i depån bör beredas plats (inklusive expansionsutrymme) för omkring 25 000—30 000 hyllmeter huvudsakligen böcker och tidningar. Med uppgift härom har han under hand hos byggnadsstyrelsen begärt förnyad utredning av byggnadsfrågan. Resultatet av utredningen har byggnadsstyrelsen redovisat i skrivelse den 24 februari 1959. *Byggnadsstyrelsen* har anfört i huvudsak följande.

Vid den tidigare behandlingen av byggnadsfrågan föreslog byggnadsstyrelsen efter samråd med fortifikationsförvaltningen, chefen för armén, chefen för IV militärområdet samt chefen för infanteriskjutskolan i Rosersberg, att byggnaden skulle förläggas på staten tillhörig mark i anslutning till Rosersbergs villastad. Som följd av storflygplatsens förläggning till Halmsjön ligger emellertid denna tomt numera inom ett område, där man har att räkna med dels större risk för krigshandlingar och dels tilltagande tätbebyggelse (jfr länsstyrelsens i Stockholms län skrivelse den 18 december 1958 till Kungl. Maj:t, i vilken framställning gjorts om återinförande av skyddsrumsskyldighet för bland annat Rosersbergs samhälle). Dessa för-

hållanden motiverar en förflyttning av depån till säkrare och billigare mark. Inom den korta tidrymd, som stått till buds, har det icke varit möjligt, att slutligt föreslå bestämd annan tomtplats. Efter undersökningar och samråd under hand med representanter för domänstyrelsen och civilförsvarsstyrelsen bedömer byggnadsstyrelsen emellertid utsikterna att finna lämpligt belägen tomt på staten tillhörig mark såsom goda. Sålunda avser styrelsen att närmare undersöka ett område öster om riksvägen cirka 7 km norr om Bålsta järnvägsstation.

Vid tidigare utredning av byggnadsfrågan lät byggnadsstyrelsen utarbeta och kostnadsberäkna alternativa lösningar med dels traditionell fast hyllinredning samt dels olika system för tätpackning av arkivalierna. Systemet med fasta hyllor innebar givetvis en större byggnadsvolym än systemen med tätpackning. Resultatet av denna undersökning visade emellertid, att de totala kostnaderna per hyllmeter i en enkelt beskaffad byggnad rymmande cirka 40 000 hyllmeter blir lägre för alternativet med fasta hyllställningar än för alternativet med rörliga. Vid en uppräknad till dagspriser som företogs hösten 1958 kvarstod denna prisskillnad. Mot bakgrund av dessa erfarenheter och som följd av att biblioteksdepåns lokalbehov ökats, har byggnadsstyrelsen låtit upprätta och kostnadsberäkna två ritningar, daterade 28 januari 1959. Förutom den å dessa ritningar redovisade biblioteksdepån föreslår byggnadsstyrelsen, att tjänstebostäder för två familjer uppföres i enlighet med av bostadsstyrelsen upprättade typritningar.

Med den föreslagna utformningen av depån följer emellertid, att möjligheter skapas för inredning med alternativa hylltyper. Detta innebär dels att hylldjup och gångbredder kan varieras med hänsyn till olika bokformat, dels att systemet lämnar möjligheter öppna att genom anbudsförfarande definitivt välja det mest ekonomiska hyllsystemet.

Den vertikala kommunikationen i byggnaden sker via trapphall jämte hiss i byggnadens ena ända. Med anslutning till denna trapphall, kan successiva utbyggnader ske åt sidan och bakåt, utan att verksamheten i den nu planerade byggnadsetappen störes. Härvid förutsättes, att panncentral, expeditiionslokaler, hiss, trapphus med flera utrymmen, som ingår i första byggnadsetappen, även utnyttjas för de framtida utbyggnaderna. Detta innebär även att kostnaden per kubikmeter byggnad är högre för första etappen än för de framtida tillbyggnaderna.

Ritningarna redovisar en femvåningsbyggnad, som genom pelardelningen kan sägas innehålla sju enheter å cirka fyra meter. Denna byggnadsvolym motsvarar ungefär det behov, som utredningsmannen i samråd med riksbibliotekarien redovisat. En utökning av byggnadens längd till åtta enheter skulle för en relativt sett ringa merkostnad utöka depåns kapacitet med cirka 4 000 hyllmeter handlingar i A 4-format. Byggnadsstyrelsen rekommenderar för sin del denna utökning.

Kostnaderna för byggnadsföretaget beräknas av byggnadsstyrelsen till följande belopp enligt prisläget 1 juli 1958.

Byggnad å sju enheter	ca	1 650 000	
2 tjänstebostäder	»	150 000	
Yttre arbeten	»	150 000	
			<hr/>
	Summa	ca 1 950 000	kronor
Byggnad å åtta enheter	ca	1 800 000	
2 tjänstebostäder	»	150 000	
Yttre arbeten	»	150 000	
			<hr/>
	Summa	ca 2 100 000	kronor

Beräkningarna förutsätter normal grundläggning samt en med Rosersbergstomten likvärdig tomt med ungefär samma belägenhet.

Kostnaderna för hyllinredning ingår icke i de beräknade byggnadskostnaderna och kan, fortsätter byggnadsstyrelsen, för närvarande icke beräknas definitivt, då fördelningen mellan hyllor för tidningar, foliohandlingar, A 4-handlingar samt böcker icke kan helt överblickas. Med den hyllinredning som redovisats i tabell på planritningen kan emellertid hyllkostnaderna för alternativet enligt ritningarna (7 enheter) beräknas till följande ungefärliga belopp.

Antal hyllor i höjd	Fasta hyllställningar		Fasta + rörliga hyllställningar	
	hyllmeter	kostnad kr	hyllmeter	kostnad kr
Folio, 5 hyllmeter	18 600	320 000	21 700	690 000
A 4, 6 hyllor	22 300	350 000	26 000	730 000
Böcker, 7 hyllor	26 000	375 000	30 000	760 000

Utredningsmannens förslag (jfr prop. s. 9 och 10) överensstämmer i allt väsentligt med departementschefens i det följande redovisade ställningstaganden.

Departementschefen framhåller inledningsvis att den ständigt ökande bokproduktionen och den därmed sammanhängande ökningen av bibliotekens bokförvärv har ställt biblioteken inför många gånger svårbemästrade lokalproblem. Den förutnämnda riksdagsbibliotekskommittén rekommenderade som en utväg ur lokalsvårigheterna för riksdagsbibliotekets del en uppdelning av bibliotekets samlingar, innebärande att huvuddelen skulle bibehållas i nuvarande lokaler men att sådana partier, som endast sällan efterfrågades, skulle överföras — i den mån de icke kunde utgallras — till en depå, vilken utan olägenhet kunde och följaktligen borde förläggas utom Stockholm. Kommittén ansåg det nämligen i hög grad oekonomiskt att utnyttja så dyrbara utrymmen som riksdagshusets — eller över huvud taget lokaler i huvudstadens centrala delar — till förvaring av endast undantagsvis efterfrågad litteratur. Anordnandet av en biblioteksdepå skulle enligt kommitténs uppfattning utgöra en rationell lösning av riksdagsbibliotekets lokalfråga, samtidigt som det skulle vara till fördel för åtskilliga andra statliga institutioner. Departementschefen anser sig helt kunna dela kommitténs uppfattning, och vad som i det följande kommer att förordas får enligt departementschefen ses som ett försök att i någon mån råda bot främst för de lokalsvårigheter som riksdagsbiblioteket och andra statliga bibliotek i huvudstaden har att kämpa med. Departementschefen redovisar härefter sina ställningstaganden i olika hänseenden till det föreliggande utredningsförslaget.

Vad först beträffar anslutningen till depån anser sig departementschefen kunna biträda utredningsmannens förslag om att depån i första hand bör avses för de statliga biblioteken i Stockholm, riksdagens verk och Uppsala universitetsbibliotek. I andra hand och i mån av utrymme bör även icke statliga bibliotek mot skälig ersättning kunna få använda sig av depåbyggnaden och den därtill anslutna servicen. Ledningen av verksamheten vid

depån bör enligt departementschefen uppdragas åt kungl. biblioteket som ett ämbetsåliggande.

Vid den tidigare behandlingen av byggnadsfrågan för depån föreslog byggnadsstyrelsen, att depåbyggnaden skulle förläggas till tomtplats på staten tillhörig mark i anslutning till Rosersbergs villasamhälle. I den nu framlagda utredningen har byggnadsstyrelsen framhållit, att som följd av storflygplatsens förläggning till Halmsjön nämnda tomtplats numera ligger inom ett område, där man har att räkna med dels större risk för krigshandlingar och dels tilltagande tätbebyggelse. Dessa förhållanden motiverar enligt byggnadsstyrelsen en förläggning av depån till annan plats än den av byggnadsstyrelsen från början föreslagna. Byggnadsstyrelsen har ännu inte hunnit föreslå bestämd annan tomtplats men bedömer utsikterna att finna lämpligt belägen sådan på staten tillhörig mark såsom goda. Styrelsen undersöker för närvarande förläggningsmöjligheterna inom ett område öster om riksväg 12 norr om Bålsta järnvägsstation. Med hänsyn till vad byggnadsstyrelsen anfört anser departementschefen, att någon förläggning av depån till Rosersberg inte bör ifrågakomma. Det torde, framhåller departementschefen, få ankomma på Kungl. Maj:t att sedermera efter förslag av byggnadsstyrelsen bestämma plats för depån. Departementschefen vill emellertid redan i detta sammanhang framhålla angelägenheten av att en sådan förläggning kommer till stånd, att någon statlig tjänstebostad med därav följande tjänstebostadstvång icke skall komma i fråga.

I fråga om depåbyggnadens utformning föreslår departementschefen, att byggnaden utföres enligt det av byggnadsstyrelsen rekommenderade större alternativet (8 enheter). Departementschefen finner, att merkostnaderna för detta alternativ jämfört med det av byggnadsstyrelsen framlagda mindre alternativet (7 enheter) äro förhållandevis små med tanke på den väsentligt ökade utrymmeskapacitet, som vinnes vid det större alternativet. Vad beträffar byggnadskostnaderna för det av honom sålunda förordade alternativet är han icke beredd att nu ta definitiv ställning till kostnadsramen; med hänsyn till vad nyss anförts räknar departementschefen icke heller med anordnande av någon tjänstebostad. Departementschefen vill vidare med skärpa understryka den synnerliga vikten av att verkligt allvarliga ansträngningar göras för att hålla nere kostnaderna för byggnadsföretaget och att i detta syfte alla till buds stående möjligheter att genom förenklingar, rationellare planlösningar och liknande åtgärder förbilliga byggnadsverksamheten på effektivaste sätt utnyttjas. Till byggnadsföretaget bör enligt departementschefen för nästa budgetår under förut angiven rubrik anvisas ett investeringsanslag av 800 000 kronor.

Utredningsmannen har beräknat engångskostnaderna för hyllinredning å 30 000 hyllmeter av depån till högst 450 000 kronor, under förutsättning att endast fasta hyllställningar användes, men samtidigt framhållit, att det först efter anbudsförfarandet torde vara möjligt att avgöra vilket hyllsystem som är mest ekonomiskt. Övriga engångskostnader, däribland kostnader för inköp av en transportbil, har utredningsmannen beräknat till sammanlagt

25 000 kronor. Vidare har till årliga expensutgifter beräknats 24 000 kronor, varav 16 000 kronor till bränsle, lyse och vatten och 8 000 kronor till övriga expenser. Den vid kungl. biblioteket erforderliga personalförstärkningen för depåverksamheten har utredningsmannen uppskattat till en föreståndare för depån i A 9 och en chaufför i A 7 för transporterna mellan depån och de anslutna institutionerna. Utredningsmannens ifrågavarande beräkningar anser sig departementschefen i huvudsak kunna godtaga, dock är han icke beredd att tillstyrka utredningsmannens förslag om inrättande av en särskild befattning som chaufför. Det torde, anser departementschefen, böra ankomma på riksbibliotekarien att i sinom tid begära medel till bestridande av ifrågavarande utgifter, varefter definitiv ställning får tagas till de för olika ändamål erforderliga medelsanvisningarna.

Utskottet. Föreliggande förslag till inrättande av en främst för de statliga biblioteken i Stockholm, riksdagens verk och Uppsala universitetsbibliotek gemensam biblioteksdepå överensstämmer — utom i vad avser depåns storlek och förläggning — i allt väsentligt med det förslag i ämnet som år 1956 framlades av en av delegerade för riksdagens verk tillsatt kommitté. Utskottet hälsar med tillfredsställelse tillkomsten av en dylik depå, varigenom enligt utskottets mening såväl ekonomiska som praktiska fördelar torde stå att vinna för de i projektet deltagande biblioteken.

Vad avser depåns dimensionering har utskottet intet att erinra mot att det av departementschefen föreslagna större alternativet med 8 enheter väljes. Härigenom torde, såsom departementschefen konstaterar, utan större merkostnader kunna vinnas en i förhållande till det andra alternativet med 7 enheter väsentligt ökad utrymmeskapacitet.

Då en förläggning av depån till den av riksdagsbibliotekskommittén ursprungligen föreslagna tomtplatsen i anslutning till Rosersbergs villasamhälle på anförda skäl icke längre synes vara aktuell, har departementschefen bevärdigt bemyndigande att efter förslag av byggnadsstyrelsen bestämma annan plats för depån. Utskottet, som icke har någon erinran häremot, vill i detta sammanhang understryka vikten av att de av ovannämnda kommitté gjorda rekommendationerna att depån bör komma till utförande på en ur såväl skydds- som kommunikationssynpunkt lämplig plats norr om Stockholm nog beaktas.

Den för byggnadsföretaget för nästa budgetår äskade medelsanvisningen, 800 000 kronor, har utskottet funnit sig böra tillstyrka.

Då utskottet icke heller i övrigt funnit någon anledning till erinran mot vad departementschefen i förevarande sammanhang anført och föreslagit hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna vad departementschefen förordat om inrättande av en biblioteksdepå;

b) till *Nybyggnad för biblioteksdepå* för budgetåret 1959/60 under statens allmänna fastighetsfond anvisa ett investeringsanslag av 800 000 kronor.

2:o) **Byggnadsarbeten vid universitetet i Uppsala.** Kungl. Maj:t har i propositionen nr 1 beträffande kapitalbudgeten (bilaga 29, punkt 4, s. 4—10) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1959/60 anvisa ett investeringsanslag av 2 915 000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehått

dels en inom första kammaren av herr *Osvald* väckt motion (I: 78), vari hemställts, att riksdagen måtte besluta att för budgetåret 1959/60 anvisa ett belopp av 500 000 kronor för nybyggnaden för växtbiologiska institutionen vid Uppsala universitet;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Sandler* (I: 128) och den andra inom andra kammaren av herr *Håstad m. fl.* (II: 165), i vilka hemställts, att riksdagen, samtidigt som den i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag anvisar ett investeringsanslag för budgetåret 1959/60 å 500 000 kronor till byggnadsarbeten vid universitetsbiblioteket i Uppsala, måtte besluta, att ett speciellt skyddsrum inrättas för bibliotekets oersättligaste samlingar i enlighet med byggnadsstyrelsens förslag och att kostnaderna härför täckas genom investeringsanslag, som riksdagen anvisar för efterföljande budgetår samtidigt med medel för byggnadsarbetenas fortsättande och slutförande.

Beträffande motiveringen för de motionsvis gjorda yrkandena får utskottet — i den mån redogörelse härför icke lämnas i det följande — hänvisa till motionerna I: 78 och I: 128.

Kungl. Maj:ts förslag för nästa budgetår innebär sammanförande av anslag till olika byggnadsföretag vid Uppsala universitet till ett gemensamt anslag å 2 915 000 kronor, därvid beräknats 1 500 000 kronor för det fortsatta byggnadsarbetet för zoofysiologiska institutionen, 100 000 för upprättande av huvudritningar och fortsatta kostnadsberäkningar för nybyggnad för institutionerna för fysiologi och medicinsk fysik, 215 000 kronor för vissa ombyggnadsarbeten i konsistoriehuset, 100 000 kronor för upprättande av huvudritningar och kostnadsberäkning för tillbyggnad av institutionen för fysiologisk botanik, 500 000 kronor för projekterings- och byggnadsarbeten för universitetsbiblioteket samt likaledes 500 000 kronor för motsvarande arbeten i fråga om den limnologiska institutionen m. m.

Beträffande tillbyggnaden av universitetsbiblioteket har *byggnadsstyrelsen* i skrivelse till chefen för ecklesiastikdepartementet den 11 november 1958 lämnat vissa kompletterande upplysningar och därvid anfört bland annat följande.

Vid projekteringen av tillbyggnaden har byggnadsstyrelsen i enlighet med universitetets önskemål och i anslutning till de riktlinjer för skyddet av arkivalier och samlingar som uppdragits i 1953 års civilförvarsutrednings huvudbetänkande räknat med att skyddsrum skall anordnas för de delar av bibliotekets samlingar, som är oersättliga eller bedömts såsom särskilt värdefulla. Enligt nu föreliggande ritningsförslag skulle i skyddsrum beredas plats för omkring 16 000 hyllmeter böcker. Kostnaden för anordnandet av skyddsrummet har beräknats uppgå till cirka 300 000 kronor mer än för motsvarande förvaringsutrymmen i en normal källarvåning.

Departementschefen har icke ansett sig böra tillstyrka anordnande av speciellt skyddsrum för vissa delar av bibliotekssamlingarna. Med denna reservation har departementschefen beräknat att de totala kostnaderna för byggnadsföretaget skall hållas inom ramen för ett belopp av 5 200 000 kronor.

I *motionerna I: 128* och *II: 165* har anförts huvudsakligen följande.

Frågan om särskilt skydd för viktiga delar av Carolina Redivivas bestånd har alltså bedömts på ett annat sätt än beträffande andra bibliotek. Vid den nyligen avslutade ombyggnaden av universitetsbiblioteket i Lund skapades ett särskilt skyddsrum för viktigare delar av samlingarna. Detsamma är också fallet vid det nyuppförda stadsbiblioteket i Göteborg (detta har dock delvis bekostats med kommunala medel). Kungliga biblioteket i Stockholm har redan erhållit ett skyddsrum i mycket nära anslutning till biblioteksbyggnaden, dit de viktigaste partierna av beståndet utan större svårigheter torde snabbt kunna överflyttas i händelse av fara. För riksarkivet föreligger beslut om permanent placering av så gott som hela dess bestånd i fullträffsäkra bergskyddsrum.

Uppsala universitetsbibliotek är Sveriges största och äldsta bibliotek. Betydande delar av dess samlingar äro fullkomligt oersättliga. Vad som där behöver skyddas är kvantitativt avsevärt mycket mera än i de andra och yngre biblioteken. Till belysning av omfattningen av de delar av beståndet, som måste skyddas, bör det nämnas att den ansvariga biblioteksledningen ansett minst en tredjedel av bibliotekets totala 40 000 hyllmeter böra placeras under skydd. Det gäller därvid icke blott den mycket omfattande handskriftsamlingen och enskilda tryckta bokverk av hög ålder, särskilt från medeltiden samt 1500- och 1600-talen. Det gäller också sviter av tidskrifter och samlingsverk ej blott av humanistiskt utan även och inte minst av naturvetenskapligt och medicinskt innehåll. En förstörelse av detta bestånd skulle innebära ett förintande slag för forskningen vid universitetet och för landet i dess helhet, en förlust som aldrig skulle kunna repareras.

1945 års universitetsberedning har också uttalat (Statens off. utredn. 1951: 9, s. 328 f.) att »det är en angelägenhet av synnerlig vikt att bereda universitetsbibliotekets samlingar bästa möjliga skydd vid krigsfara och krig. Inga åtgärder, som kunna leda fram till detta mål, få försummas...». Och vidare: »Universitetsbiblioteket bör snarast erhålla goda skyddsrum av betydande omfattning i omedelbar anslutning till biblioteksbyggnaderna. I själva verket borde samlingarna till allra största delen förläggas till fullträffsäkra skyddsrum.»

Universitetsbiblioteket disponerar för närvarande delar i två bergskyddsrum. De lokaler, som där upplåtits, rymma tillsammans ungefär 5 500 hyllmeter böcker. Men därmed är problemet om skydd för bibliotekets viktigaste samlingar ingalunda löst. Det ena och mindre av skyddsrummen ligger ca 5 km från Uppsala och torde f. ö. av flera skäl — bl. a. den uppenbara fuktrisen — icke vara användbart som förvaringsplats för böcker. Det andra skyddsrummet, i vilket bibliotekets andel uppgår till ca 5 000 hyllmeter, är beläget på 7 km avstånd från biblioteksbyggnaden. Tillsammans rymma dessa båda skyddsrum mindre än hälften av den del av bibliotekets bestånd, som bedömes som helt oersättlig.

Därtill kommer, att det över huvud taget icke torde vara möjligt att vid ett hastigt krigsutbrott genomföra undanförsel till dessa avlägset belägna skyddsrum. Enligt sakkunniga bedömare på militärt håll och civilförsvars-

håll skulle i en sådan situation så omfattande boktransporter från Uppsala vara praktiskt taget uteslutna samtidigt med en allmän utrymning av civilbefolkningen från Uppsala och från Stockholm genom Uppland och samtidigt med alla andra då nödvändiga transporter för undanförelse eller för militära ändamål. Att å andra sidan redan i fredstid till bergs skyddsrummet överföra det av forskarna mest anlitade materialet, t. ex. huvuddelen av handskriftsamlingen, sviter av tidskrifter, ur vilka dagligen lån förekomma, urkundssamlingar och annat särskilt viktigt material, är fullständigt otänkbart. F. n. ha också blott mycket ringa delar av samlingarna permanent kunnat placeras i det sistnämnda skyddsrummet, och trots att de ditförda delarna höra till bibliotekets mindre använda, ha olägenheterna varit mycket stora; man har t. o. m. nödgats föra tillbaka större delen av dem till biblioteksbyggnaden. Möjligheten att inrätta något slags permanent depå i berg eller annorledes längre in i landet för bibliotekets värdefullaste samlingar — en tanke som lär ha framskymtat — skulle ur forsknings synpunkt vara en omöjlig lösning och komme dessutom att för byggnader, extra personal och dagliga transporter leda till kostnader, som skulle mångdubbelt överstiga vad de nu aktuella skyddsrumsanordningarna betinga. Inte heller kan en lösning av skyddsproblemet vinnas genom mikrofotografering av alla de ifrågakvarande samlingarna. En sådan skulle ställa sig cirka tio gånger dyrare än ett skyddsrum, förutom att den inte skulle kunna slutföras på många år. Också denna utväg måste därför bedömas som helt orealistisk.

Det torde sålunda vara uppenbart, att de för vår kultur och hela vårt vetenskapliga liv omistliga värden, som stora delar av Uppsala universitetsbiblioteks samlingar utgöra, måste skyddas genom att de redan i fredstid placeras i skyddsrum i omedelbar anslutning till bibliotekslokalerna. Det av byggnadsstyrelsen planerade skyddsrummet skulle enligt expertuttalande erbjuda skydd mot träff — även fullträff — av konventionella typer av sprängbomber samt t. o. m. av luftkreverande atombomber. Det ger plats åt 12 300 hyllmeter böcker och handskrifter, vilket betyder, att där skulle kunna permanent placeras hela handskriftsamlingen samt dessutom ca 10 000 hyllmeter tryckta böcker, i första hand sådan litteratur som bedömts som omistlig för forskningen. Detta material skulle också under fredsförhållanden stå skyddat utan att därför vara mera svårtillgängligt för forskare än andra delar av samlingarna.

Det synes uppenbart, att den lösning av skyddsproblemet, som byggnadsstyrelsens förslag på denna punkt innebär, är den billigaste och i alla avseenden gynnsammaste, som kan komma i fråga, om över huvud taget ett tillfredsställande skydd skall beredas vårt största biblioteks oersättliga samlingar.

En lösning av Uppsala universitetsbiblioteks lokalfråga är såsom departementschefen framhållit en brådskande angelägenhet. Varje uppskov med igångsättandet av ny- och tillbyggnaden skulle vara till största förfång för arbetet inom biblioteket. Å andra sidan synes det icke möjligt för riksdagen att ta på sitt ansvar att för framtiden ställa biblioteket utan ett fullgott skydd för dess oersättligaste samlingar. Riksdagen bör därför redan nu fatta beslut om inrättandet av ett sådant skydd, vilket i runt tal torde kosta en miljon kronor; denna merkostnad torde framdeles neutraliseras av lägre årliga kostnader för transporter till och från de nuvarande depåerna och för tillsynen över dessa. Ett sådant beslut behöver inte föranleda något uppskov med projekteringen och igångsättandet under budgetåret 1959/60 av ny- och tillbyggnaden. Den merkostnad, som påkallas av skyddsanordningarna, föreslås belasta efterföljande år, i den ordning och enligt den uppdelning på budgetår som efterföljande riksdagar med hänsyn till då föreliggande omständigheter bestämma.

Beträffande nybyggnad för den limnologiska institutionen m. m. framgår av statsrådsprotokollet i huvudsak följande.

För budgetåret 1957/58 anvisades 100 000 kronor för upprättande av fullständiga handlingar och vidtagande av andra förberedande åtgärder för nybyggnad för de växtbiologiska och limnologiska institutionerna. I underdånig skrivelse den 10 december 1957 har *byggnadsstyrelsen* redovisat resultatet av den förnyade utredning beträffande institutionernas lokalfråga, som föranletts av ändrade förutsättningar i fråga om studentantal och personal. Det nya förslaget innebär ett frångående av den tidigare avsedda lösningen med en för de båda institutionerna gemensam byggnad på växtbiologiska institutionens tomtområde i kvarteret Blåsenhus. Som skäl härför anför byggnadsstyrelsen, att den tidigare föreslagna lösningen innebar, att för odlingsförsök värdefull mark skulle spolieras samt att förslaget erbjöde alltför begränsade utbyggnadsmöjligheter. Enligt det nya förslaget bör två byggnader uppföras, en för den växtbiologiska institutionen i anslutning till den nuvarande institutionsbyggnaden och en för den limnologiska institutionen inom kvarteret Lagerträdet. Kostnaden för den växtbiologiska institutionsbyggnaden har uppskattats till cirka 2 700 000 kronor och för den limnologiska till 2 500 000 kronor. För fullföljande av förberedelsearbetet, för upprättande av noggranna kostnadsberäkningar samt för byggnadsföretagens påbörjande hemställer byggnadsstyrelsen om ett investeringsanslag av 500 000 kronor för vardera institutionen för budgetåret 1959/60.

Departementschefen har i detta sammanhang uttalat följande.

Såsom framgått av min redogörelse för byggnadsstyrelsens förslag i fråga om byggnadsarbeten för de limnologiska och växtbiologiska institutionerna har styrelsen frångått en tidigare avsedd lösning med en gemensam nybyggnad och i stället förordat uppförande av två särskilda institutionsbyggnader. För egen del kan jag icke godtaga det nu framlagda förslaget. Jag vill först framhålla, att skäl enligt min mening talar för att i första hand den limnologiska institutionens lokalfråga löses. För vattenvården, som i dag står inför en rad problem av skiftande art, synes förbättrade betingelser för limnologisk forskning vara av särskilt stor betydelse. Jag anser mig därför böra förorda att en nybyggnad för den limnologiska institutionen kommer till stånd och att nybyggnaden uppföres på den plats, som byggnadsstyrelsen föreslagit, nämligen kvarteret Lagerträdet. Jag vill emellertid tillägga att lokaldispositionen bör ske på sådant sätt, att vissa utrymmen kan beredas jämväl den växtbiologiska institutionen. Vad beträffar kostnaderna för nybyggnaden anser jag mig kunna godtaga den beräkning som byggnadsstyrelsen framlagt och som innebär en totalkostnad av 2 500 000 kronor. För fullföljande av projekteringsarbetet och för byggnadsarbetets påbörjande bör för nästa budgetår beräknas 500 000 kronor.

Till stöd för det i *motionen I: 78* gjorda yrkandet har anförts bland annat följande.

I årets statsverksproposition äskas bl. a. ett anslag på 1 500 000 kronor till nybyggnad för zoofysiologiska institutionen samt ett på 500 000 kronor för nybyggnad för limnologiska institutionen och ett på 100 000 kronor för förberedande åtgärder för tillbyggnad av institutionen för fysiologisk botanik vid Uppsala universitet. Däremot äskas icke medel till nybyggnad för växtbiologiska institutionen. Sistnämnda institutionsbygge har emeller-

tid såväl av universitetsmyndigheterna som av andra myndigheter och av utredningar betecknats som synnerligen angeläget långt innan någon av de ovan nämnda institutionerna ens varit på tal.

Det av 1957 års riksdag beviljade anslaget på 100 000 kronor för de växtbiologiska och limnologiska institutionernas projektering följdes icke av någon proposition till 1958 års riksdag om byggnadsanslag till dessa institutioner. I sina petita till 1959 års riksdag gjorde matematisk-naturvetenskapliga fakulteten förnyat äskande om nybyggnadsanslag till växtbiologiska och limnologiska institutionerna.

Den 12 augusti 1958 upprepade byggnadsstyrelsen sitt förslag om separata nybyggnader för växtbiologiska och limnologiska institutionerna, kostnadsberäknade till resp. 2 700 000 och 2 500 000 kronor, varav under budgetåret 1959/60 500 000 kronor för vardera institutionen.

Trots fakultetens »med skärpa» framförda understrykande av »nödvändigheten av att såväl växtbiologiska institutionens som limnologiska institutionens nybygge kommer till stånd utan ytterligare dröjsmål» har i årets statsverksproposition ännu en gång uteslutits just den växtbiologiska institution, om vilken byggnadsstyrelsen redan 1938 fastslog, att dess byggnad »är så otillräcklig att anskaffandet av ökat utrymme åt denna institution torde vara en av universitetets mest trängande lokalfrågor», och vars nybyggnad naturvetenskapliga forskningskommittén 1945 upptog på första platsen inom »grupp 1 för synnerligen angelägna och brådskande fall». I motsats till den *växtbiologiska* institutionen, »inom vilken under en övergångsperiod utrymme skall beredas jämväl för ämnet limnologi», som upptogs i 1948 års förslag till generalplan, upptas i årets statsverksproposition endast en *limnologisk* institution, med tillägget »att lokaldispositionen bör ske på sådant sätt, att vissa utrymmen kan beredas jämväl den växtbiologiska institutionen». Att detta icke kan innebära någon lösning av växtbiologiens lokalproblem ligger i öppen dag.

Det kan icke vara rimligt, att en så viktig fråga om ordningsföljden mellan de olika institutionsbyggena gång på gång avgöres stiek i stäv mot sektionens resp. fakultetens enhälliga eller så gott som enhälliga mening, och det kan allra minst vara rimligt, att det under så många år uppskjutna nybygget för växtbiologiska institutionen nu ännu en gång skjutes åt sidan till förmån för nya intressen.

Sedan naturvetenskapliga forskningskommittén 1945 framhöll, att »ett mycket betydande antal forskare här fått sin utbildning och ett stort antal gradualavhandlingar presterats», ha ytterligare 17 doktorsavhandlingar ventilerats på växtbiologiska institutionen. 11 forskare ha under denna tid varit Uppsaladocenter i växtbiologi. 6 på växtbiologiska institutionen utbildade forskare ha blivit professorer och 2 laboratorer i botaniska ämnen. Ehuru växtbiologi icke är ett självständigt examensämne i fil. kand.- och fil. ämbetsexamen, är en icke obetydlig del av den för betyg i botanik i dessa examina obligatoriska undervisningen förlagd till växtbiologiska institutionen. Många licentiat- och doktorer i växtbiologi ha blivit lektorer i läroverk och seminarier, och åtskilliga av de nuvarande licentianderna och doktoranderna tjänstgöra redan som läroverkslärare. För lärarutbildningen är det sålunda synnerligen angeläget, att en nybyggnad för växtbiologiska institutionen snarast kommer till stånd. Ett stort antal licentiat- och doktorer i växtbiologi ha arbetat vidare inom den växtbiologiska grundforskningen i Uppsala och på andra håll, många ha ägnat sig åt växtbiologiens tillämpning i vårt lands botaniska museer och botaniska trädgårdar, många andra åt dess tillämpning i svensk skogsforskning, skogsundervisning och skogsskötsel, i svensk och internationell lantbruksforskning, myroddling och

betesvård, i limnologi, limnothalassologi och vattenvård, i den biologiska kvartärgeologien och i svenskt naturskydd. För den växtbiologiska grundforskning och den utbildning av växtbiologer lämpade för alla dessa tillämpningar av växtbiologien, som hittills betytt så mycket för den mera direkta praktiskt använda naturforskningen i vårt land, är det av utomordentlig vikt, att det så länge undanskjutna växtbiologiska institutionsbygget nu snarast kommer till stånd.

Mot bakgrunden av det händelseförlopp och den situation, varav huvudragen nu tecknats, förefaller det egendomligt, att chefen för ecklesiastikdepartementet nu äskat sammanlagt 2 100 000 kronor för 3 naturvetenskapliga institutionsbyggen vid Uppsala universitet men icke någonting för växtbiologiska institutionen. Med hänsyn till det svåra nödläge, vari denna institution befinner sig, och till de uttalanden, som gjorts av de sakkunniga instanserna, synes det angeläget, att byggnadsfrågan för växtbiologiska institutionen nu löses på det av byggnadsstyrelsen föreslagna sättet.

Utskottet har icke något att erinra mot att de nuvarande specificerade anslagen till olika byggnadsföretag vid Uppsala universitet i enlighet med vad departementschefen förordat sammanföras till ett gemensamt anslag. Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag om beräkning av ovan angivna belopp för nästa budgetår till byggnadsarbeten m. m. för zoofysiologiska institutionen, institutionerna för fysiologi och medicinsk fysik, konsistoriehuset, institutionen för fysiologisk botanik samt den limnologiska institutionen, varvid lokaldispositionen för nybyggnaden för sistnämnda institution bör ske på sådant sätt, att vissa utrymmen kunna där beredas jämväl för den växtbiologiska institutionen. Utskottet är icke berett att biträda det i motionen I: 78 framställda yrkandet om anvisande för budgetåret 1959/60 av 500 000 kronor för en nybyggnad för växtbiologiska institutionen, varför utskottet avstyrker bifall till detta förslag.

Vidkommande frågan om tillbyggnad av universitetsbiblioteket har — såsom av den lämnade redogörelsen framgår — departementschefen, som för budgetåret 1959/60 för ändamålet förordat ett anslagsbelopp av 500 000 kronor, icke ansett sig böra tillstyrka att ett speciellt skyddsrum anordnas för vissa delar av bibliotekssamlingarna. I motionerna I: 128 och II: 165 har hemställts, att riksdagen måtte besluta att ifrågavarande skyddsrum skall inrättas i enlighet med ett av byggnadsstyrelsen angivet förslag, vilket beräknats draga en merkostnad av 300 000 kronor. För nästa budgetår yrkas i nämnda motioner anvisande av samma belopp, som departementschefen beräknat för projekteringsarbeten och byggnadsföretagets igångsättande. Den merkostnad, som påkallas av omförmälda särskilda skyddsanordningar, föreslås i motionerna belasta budgetår efter det nästkommande.

Enligt utskottets mening föreligga mycket starka skäl för att universitetsbiblioteket utrustas med ovannämnda speciella skyddsrum för bibliotekets oersättligaste samlingar. Vad i motionerna I: 128 och II: 165 anförts till stöd för ett beslut i denna riktning från riksdagens sida har syntts utskottet bärande. Utskottet vill särskilt framhålla, att ifrågavarande skyddsproblem bland annat på grund av i kritiska lägen uppkommande trafiktekniska svå-

righeter icke kan få en tillfredsställande lösning med anlåtande av skyddsrum, belägna på rätt avsevärt avstånd från biblioteket. Den beräknade merkostnaden för anordnandet av ifrågavarande speciella skyddsrum, vilken kostnad kommer att fördela sig på flera budgetår, synes utskottet icke böra tillmätas avgörande betydelse vid bedömningen av förevarande spörsmål. Utskottet tillstyrker för sin del att riksdagen måtte besluta, att byggnadsföretaget projekteras och kommer till utförande i enlighet med vad utskottet sålunda angivit.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

a) att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 128 och II: 165, besluta, att ett speciellt skyddsrum skall inrättas för universitetsbibliotekets i Uppsala oersättligaste samlingar i huvudsaklig överensstämmelse med av byggnadsstyrelsen framlagt förslag;

b) att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionen I: 78, till *Byggnadsarbeten vid universitetet i Uppsala* för budgetåret 1959/60 under statens allmänna fastighetsfond anvisa ett investeringsanslag av 2 915 000 kronor.

Stockholm den 12 maj 1959

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit

från första kammaren: herrar Näsström, Gillström, Boman, Einar Persson, Ivar Johansson, Birger Andersson, Thun, Bergman, Holmqvist, Pålsson, Axel Johannes Andersson, Rikard Svensson, fru Wallentheim, herrar Ragnar Bergh och Anders Johansson; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Åkerström, Pettersson i Degerfors, Malmborg, Jansson i Kalix, Persson i Växjö, Ståhl, Svensson i Stenkyrka, Karlsson i Olofström, Nilsson i Göingegården, fröken Olsson, fröken Karlsson, fru Lewén-Eliasson, herr Larsson i Hedenäset och fröken Vinge.

Reservationer

1) vid punkten 1 (Nybyggnad för biblioteksdepå) av herrar *Ragnar Bergh* och *Skoglund* i Doverstorp, vilka ansett att utskottet bort avstyrka bifall till Kungl. Maj:ts förslag och att därför utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må avslå Kungl. Maj:ts förslag om inrättande av en biblioteksdepå och anvisande av medel till nybyggnad för sådan depå.»

2) vid *punkten 2* (Byggnadsarbeten vid universitetet i Uppsala) av herrar *Näsström, Gillström, Einar Persson, Holmqvist, Rikard Svensson, Ragnar Bergh, Skoglund* i Doverstorp, *Åkerström, Petterson* i Degerfors, *Jansson* i Kalix, *Persson* i Växjö, *Karlsson* i Olofström och fru *Lewén-Eliasson*, vilka ansett

dels att det stycke i utskottets yttrande, som på s. 14 börjar med »Enligt utskottets mening» och på s. 15 slutar med »sålunda angivit», bort ha följande lydelse:

»Utskottet har funnit övervägande skäl tala för att byggnadsföretaget kommer till stånd i enlighet med de av departementschefen angivna riktlinjerna. Utskottet får i detta sammanhang även hänvisa till att utskottet ovan under punkten 1 tillstyrkt anvisande av medel för nybyggnad för biblioteksdepå, avsedd att stå till förfogande jämväl för universitetsbiblioteket i Uppsala. Utskottet biträder alltså Kungl. Maj:ts förevarande förslag och avstyrker bifall till det i motionerna I: 128 och II: 165 framställda yrkandet.»

dels ock att utskottets hemställan under a) bort ha följande lydelse:

»a) att motionerna I: 128 och II: 165 icke må av riksdagen bifallas;»